PTICE KUNŠPERŠKEGA POLJA

Kunšperško polje – dom 500 vrstam rastlin, gliv in živali

Velike ptice

Sove in ujede si razdelijo svetli in temni del dneva za lov podobnih vrst živali. Vrani veljajo za pametne ptice, ki se hranijo z raznoliko hrano. Detli in žolne si gnezda uredijo v duplu, ki ga sami iztešejo, večinoma v sušeča drevesa. Golobi in grlice žive tako v gozdu kot v kmetijski krajini. V slednji večkrat slišimo kot vidimo poljske kure in kukavico. Nekatere vrste videvamo celo leto, druge tu le gnezdijo, se ustavijo na selitvi ali celo prezimijo.

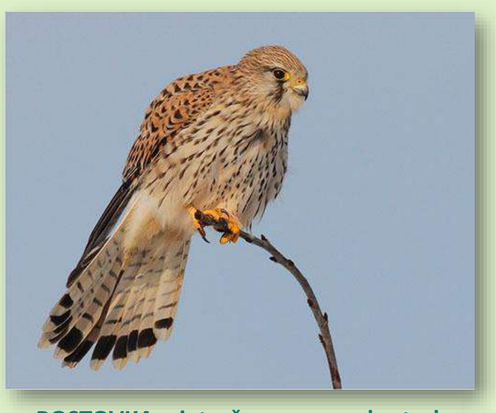
KANJA, škanjac, common buzard
Buteo buteo

Stalnica, pogosta vrsta, lovi predvsem male glodalce. Običajno na vrhu krošnje osamelega drevesa ali stebra.

VELIKI SKOVIK, ćuk, eurasian scops owl
Otus scops

Edina selivka med sovami, običajno ga imenujemo ćuk. Lovi velike predvsem žuželke.

POSTOVKA, vjetruša, common kestrel
Falco tinnunculus

Stalnica, vrsta sokola, znana po lebdečem letu. Pleni male glodalce, velike žuželke.

MALA UHARICA, mala ušara, long eared owl
Asio otus

Stalnica, gnezdi tudi v naseljih, gnezdilnicah. Lovi predvsem voluharice. Pozimi skupinsko prežive svetli del dneva.

SKOBEC, obični kobac, eurasian sparrowhawk
Accipiter nisus

Spreten lovec na male ptice pevke, ki jih čaka skrit v zasedi. Stalnica.

ČRNA ŽOLNA, crna žuna, black woodpecker
Dryocopus martius

Največja žolna, duplo izteše tudi v živo drevo. Hrani se z mravljami v mrtvem lesu.

SIVA VRANA, siva vrana, hooded crow
Corvus cornix

Stalnica. Najbolj pogosta vrsta vran. Vsejeda vrst. Meče orehe na cesto.

KROKAR, gavran, common raven
Corvus corax

Največji predstavnik vranov, stalnica, gnezdi na drevesih ali skalnih policah.

ŠOJA, šojka, eurasian jay
Garrulus glandarius

Stalnica, gozdna vrsta. Hrani se tako z želodom, kot ptičjimi mladiči.

SRAKA, svraka, eurasian magpie
Pica pica

Stalnica kmetijske krajine z mejicami. Rada zbira svetleče predmete. Nad gnezdom naredi streho.

SIVA ŽOLNA, PIVKA, siva žuna, grey-headed woodpecker, *Picus canus*

Stalnica v gozdovih, obvodnem pasu drevja. Hrano išče v mrtvem lesu dreves.

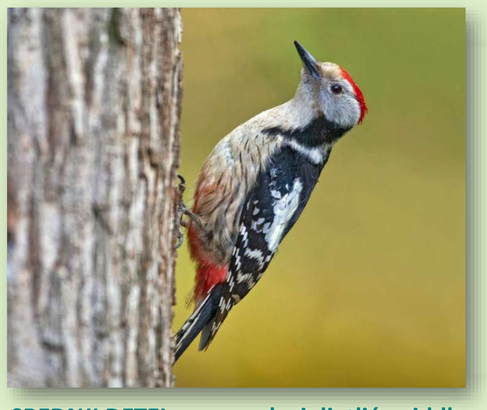
ZELENA ŽOLNA, zelena žuna, european green woodpecker, *Picus viridis*

Stalnica v gozdu in v sadovnjakih, Hrani se predvsem z mravljami.

VELIKI DETEL, veliki djetlić, great spotted woodpecker, *Dendrocopos major*

Največji med detli, stalnica v gozdu, sadovnjaku. Duplo izteše v vsaj deloma suho drevo.

SREDNJI DETEL, crvenoglavi djetlić, middle spotted woodpecker, *Dendrocoptes medius*

Stalnica hrastovih gozdov, duplo izteše pod drevesno gobo (mehkejši les).

MALI DETEL, mali djetlić, lesser spotted woodpecker, *Dryobates minor*

Stalnica velikosti vrabca v gozdu in sadovnjaku. Duplo v zelo trhlem lesu.

VIJEGLAVKA, vijoglav, eurasian wryneck
Jynx torquilla

Edina selivka med žolnami, v nevarnosti zelo zavija z glavo. Oglaša se tudi samica.

GOLOB GRIVAR, golub grivnjaš, common wood pigeon, *Columba palumbus*

Največji golob, prebivalec gozdov in naselij (od nedavnega). Selivec.

DUPLAR, golub dupljaš, stock pigeon
Columba oenas

Gozdna vrsta goloba, gnezdi v duplih. Hrani se tudi na požetih njivah. Selivec

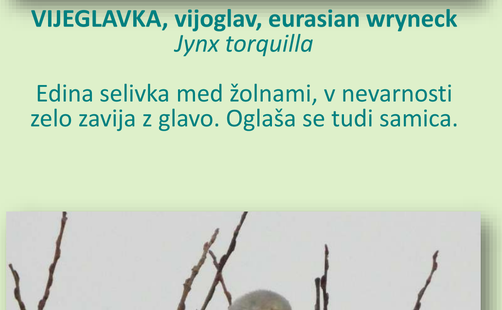
DOMAČI GOLOB, gradski golub, domestic pigeon, *Columba livia domestica*

Vzgojena vrsta iz skalnega goloba, gnezdi na policah, špranjah stavb. Stalnica.

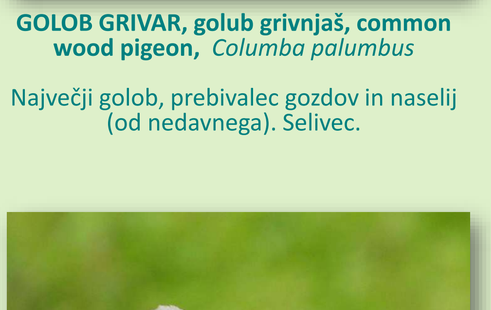
TURŠKA GRLICA, gugutka, collared dove
Streptopelia decaocto

Stalnica, ki prebiva v naseljih z veliko zelenih površin.

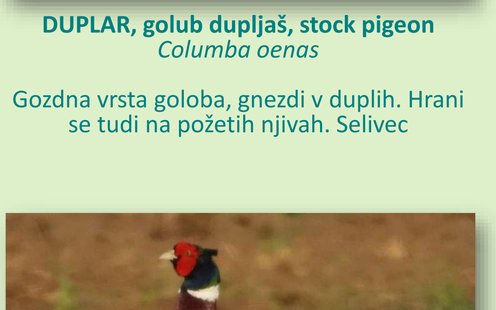
VELIKI SRAKOPER, veliki svračak, great grey shrike, *Lanius excubitor*

Prezimovalec v odprti kmetijki krajini. Lovi male glodalce, ptice. Plen natika na trne.

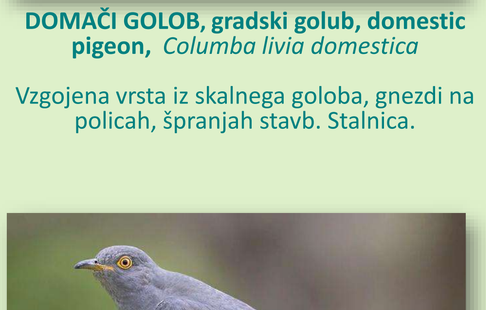
RJAVI SRAKOPER, rusi svračak, red-backed shrike, *Lanius collurio*

Gnezdilec odprte kmetijske krajine, rabi grme, drevesa ali stebre za preže.

FAZAN, fazan, common pheasant
Phasianus colchicus

Stalnica kmetijske krajine z dovolj grmov in mejic. Slab letalec.

KUKAVICA, kukavica, common cuckoo
Cuculus canorus

Selivka, znana po podtikanju jajc v gnezda malih ptic pevk.

PREPELICA, prepelica, common quail
Coturnix coturnix

Najmanjša poljska kura, Njeno prisotnost izdaja oglašanje „ped-pedi“. Zelo redka.

Kozjanski park urejanje, besedilo: Dušan Klenovšek,,

PTICE KUNŠPERŠKEGA POLJA

Kunšperško polje – dom 500 vrstam rastlin, gliv in živali

Ptice vodnih, mokrotnih habitatov ter polj

Sotla na robu polja, ostanki mrtvic in drenažni jarki omogočajo preživetje več vrstam vodnih in močvirskih ptic. Mnoge med njimi iščejo hrano ali gnezdilno okolje tudi na kmetijskih površinah, kjer žive še druge ptičje vrste. Z grmovjem in drevjem porasle brežine omogočajo preživetje gozdnim vrstam. Mnoge vrste uporabljajo več vrst okolja, nekatere so se prilagodile tudi na življenje v naseljih. Tako stalnice kot selivke.

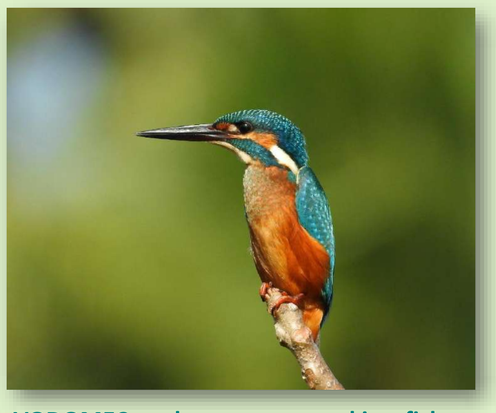
SIVA ČAPLJA, siva čaplja, grey heron *Ardea cinerea*

Stalnica, gnezdi na drevju sredi polja, lovi predvsem dvoživke, male glodalce in ribe.

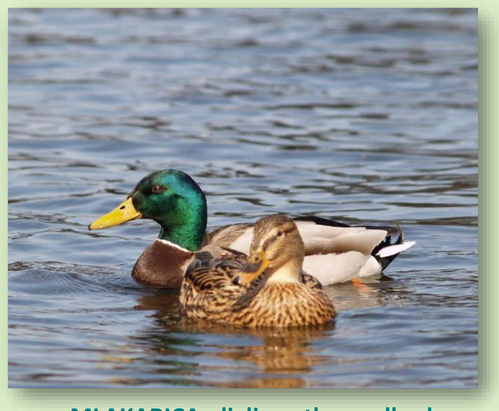
VELIKA BELA ČAPLJA, velika bijela čaplja, great white egret, *Casmerodius albus*

Izven gnezdilne sezone. Lovi ribe, na poljih male glodalce. Značilen rumen kljun.

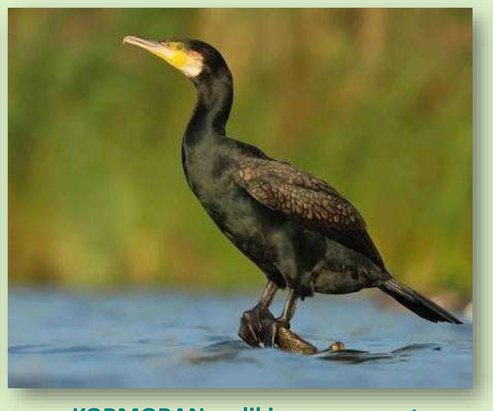
VODOMEC, vodomar, common kingsfisher *Alcedo atthis*

Stalnica, s preže nad gladino lovi male ribice. Gnezdi v navpičnih golih tleh.

MLAKARICA, divlja patka, mallard *Anas platyrhynchos*

Stalnica, ena redkih lovnih vrst med pticami. Za mladiče skrbi le samica.

KORMORAN, veliki vranac, great cormorant, *Phalacrocorax carbo*

Pretežno le prezimovalec. Spreten podvodni ribič, nekoč zelo preganjan.

MALI MARTINEC, mala prutka, common sandpiper, *Actitis hypoleucos*

Prisoten v gnezdilni sezoni. Hrano išče na stiku vode in brežine.

MOKOŽ, kokošica, water rail *Rallus aquaticus*

Celoletna vrsta v gostih sestojih steblik (trst, rogoz). Oglašanje kot pri divji svinji.

KOZICA, šljuka, common snipe *Gallinago gallinago*

Prezimovalka mokrotnih travnikov, verjetno tudi poskuša gnezditi.

BIČJA TRSTNICA, trstenjak rogožar, sedge warbler, *Acrocephalus schoenobaenus*

Živahna gnezdilka sestojev rogoza in trstičevja na močvirnatih tleh.

MOČVIRSKA TRSTNICA, trstenjak mlakar, marsh warbler, *Acrocephalus palustris*

Pogosto neopažena (večkrat slišana) gnezdilka trstičevja v mrtvicah in kanalih.

RUMENA PASTIRICA, žuta pastirica, western yellow wagtail, *Motacilla flava*

Opažena predvsem na selitvi, posamično poskuša z gnezdenjem na mokrotnih travnikih in žitnih njivah.

BELA PASTIRICA, bijela pastirica, white wagtail, *Motacilla alba*

Gnezdilka prodišč, ki se je prilagodila na bivanje v naseljih. V milih zimah posamezni osebki skušajo tudi prezimiti.

SIVA PASTIRICA, gorska pastirica, grey wagtail, *Motacilla cinerea*

Celoletna vrsta hribovskih potokov, ki v milih zimah prezimuje ob Sotli. Prilagaja se na gnezdenje v naseljih.

VRISKARICA, planinska trepteljka, water pipit, *Anthus spinoletta*

Sorodnica pastiric, večina opazovanj je na jesenski in pomladni selitvi. Tedaj največkrat na njivskih površinah.

PRIBA, vivak, northern lapwing, *Vanellus vanellus*

Največkrat opažena med spomladansko in jesensko selitvijo, v bližnjih Jovsih poskuša z gnezdenjem na travnikih in koruznih njivah.

REPALJŠČICA, smeđoglavi batić, whinchat *Saxicola rubetra*

Opazovana med spomladansko in jesensko selitvijo. Sicer gnezdi na travnikih s posameznimi grmi ali mejicami.

SMRDOKAVRA, pupavac, eurasian hoopoe, *Upupa epops*

Gnezdilka na območju, ena najbolj ogroženih ptičjih vrst kmetijske krajine. Najljubša hrana so ji bramorji.

KOBILAR, vuga, eurasian golden oriole *Oriolus oriolus*

Kljub živim barvam redko opažena gnezdilka, skriva se v krošnjah dreves. Edina vrsta pri nas s pletenim visečim gnezdom.

ČEBELAR, pčelarica, european bee-eater, *Merops apiaster*

Gnezdilec, poznan iz Bizeljskega. Verjetno gnezdi tudi na tem polju. V letu lovi večje žuželke (metulje, čmrlje, hrošče …)

PROSNIK, crnoglavi batić, european stonechat, *Saxicola rubicola*

Gnezdilec na travnikih, ki se prvič kosijo šele ob koncu junija ali julija. Gnezdo na tleh ali v gostem grmovju.

CARAR, drozd imelaš, mistle thrush, *Turdus viscivorus*

Celo leto prisotna vrsta, v zimskem času se hrani predvsem s plodovi bele omele. Zelo podoben cikovtu.

CIKOVT, drozd cikelj, song thrush, *Turdus philomelos*

Gnezdilec, ki se jeseni odseli. Poznan po neutrudnem prepevanju na vrhu drevesne krošnje. Pogosto pleni polže s hišico.

KOS, kos, common blackbird *Turdus merula*

Pred desetletji gozdna vrsta, ki se je prilagodila na življenje v urbanih naseljih. Selivec, ki ga jeseni zamenjajo kosi iz severa.

ŠKOREC, čvorak, common starling *Sturnus vulgaris*

Selivska vrsta, znana po družabnosti. Zbirajo se v velike jate in ob večerih izvajajo prave zračne spektakle.

BRGLEZ, brgljez, eurasian nuthatch *Sitta europaea*

Gozdna stalnica, tudi v sadovnjakih, parkih in na vrtovih. Edina vrsta, ki pleza po deblu navzdol. Rad obišče krmilnico.

Kozjanski park oblikovanje, besedilo: Dušan Klenovšek,

PTICE KUNŠPERŠKEGA POLJA

Kunšperško polje – dom 500 vrstam rastlin, gliv in živali

Ptice pevke kmetijske in gozdne krajine

Ptice pevke nas nase opozorijo s svojimi oglašanji – predvsem v jutranjih urah. Nekatere so gozdne, druge poselijo odprt kmetijski prostor. Nekatere so se znašle tudi v urbani krajini. Mnoge videvamo celo leto, predvsem žužkojede vrste se v jesenskem času odselijo proti toplejšim južnim krajem. Vse so v Sloveniji zavarovane (ne smemo jih zadrževati v ujetništvu), njihovo število pa strmo upada, predvsem zaradi manj hrane.

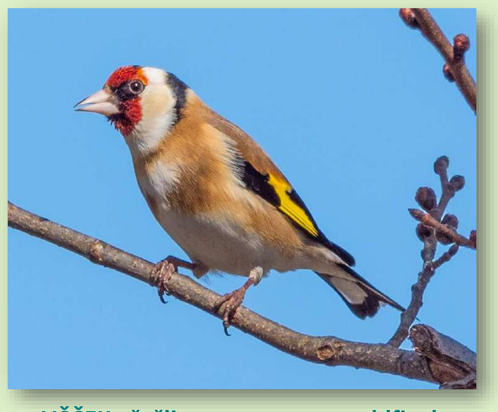
DLESK, batokljun, hawfinch
Coccothraustes coccothraustes

Vrsta ščinkavca z najmočnejšim kljunom. Z njih tre tudi koščice češenj. Stalnica gozdov.

REPNIK, juričica, common linnet,
Carduelis cannabina

Prebivalec nižinske odprte kmetijske krajine, ki je postal že zelo redek.

LIŠČEK, češljugar, european goldfinch
Carduelis carduelis

Prijetno oglašanje (rek -poješ kot *štingelc). Stalnica gozda, sadovnjaka, pozimi v jatah.*

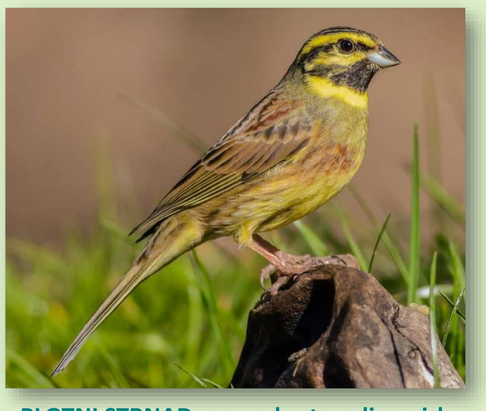
ŠČINKAVEC, zeba, european chaffinch
Fringilla coelebs

Semenojeda stalnica gozdov, tudi v naseljih. Pozimi v jatah. Pogost.

PINOŽA, sjeverna zeba, brambling,
Fringilla montifringilla

Zimska gostja iz severne Evrope, kadar dobro obrodi bukev (žir) in ni snega.

PLOTNI STRNAD, crnogrla strnadica, cirl bunting, *Emberiza cirlus*

Stalnica, vrsta odprte kmetijske krajine. Populacija se veča.

RUMENI STRNAD, žuta strnadica, yellowhammer, *Emberiza citrinella*

Vrsta odprte kmetijske krajine, populacija v velikem upadanju. Napev uporabil Bach.

ŠMARNICA, crvenrepka, black redstart
Phoenicurus ochruros

Nekoč gorska vrsta, danes poseljuje urbano krajino. Selivka, nekateri samci prezimijo.

DOMAČI VRABEC, vrabac, house sparrow,
Passer domesticus

Stalnica v urbani in odprti kmetijski krajini Družabna semenojeda vrsta.

POLJSKI VRABEC, poljski vrabac, eurasian tree sparrow, *Passer montanus*

Stalnica v odprti kmetijski krajini, na robu naselij. Družabna semenojeda vrsta.

RDEČEGRLA CIPA, rusogrla trepteljka, red-throated pipit, *Anthus cervinus*

V Sloveniji le preletnik (gnezdi v tundri). Opazimo jo na golih površinah, v družbi drugih vrst cip ali pastiric.

TRAVNIŠKA CIPA, livadna trepteljka, meadow pipit, *Anthus pratensis*

Selivka in prezimovalka na travniških površinah. Majhna, z močnimi temnimi progami

DREVESNA CIPA, prugasta trepteljka, tree pipit, *Anthus trivialis*

Gnezdilka travnikov s posameznimi drevesi in grmi. Pogosto se oglaša med letom ali celo lebdenjem v zraku

KMEČKA LASTOVKA, seoska lastavica, barn swallow, *Hirundo rustica*

Gnezdilka hlevov, gospodarskih poslopij. Gnezdo uredi na polički, lovi pa leteče male žuželke. Prezimi v posdsaharski Afriki.

MESTNA LASTOVKA, piljak, western house martin, *Delichon urbicum*

Edina lastovka z belim pasom pred repom, Gnezdi na zunanjih površinah stavb, mostov, viaduktov in v stenah.

MOČVIRSKA SINICA, crnoglava sjenica, marsh tit, *Poecile palustris*

Celoletna vrsta vlažnih listnatih in mešanih gozdov. Gnezdi v starih duplih drugih vrst. Pozimi prileti tudi na krmilnice.

VELIKA SINICA, velika sjenica, great tit
Parus major

Pogosta celoletna vrsta gozdov, naselij in mozaične kulturne krajine. Gnezdi v že narejenih duplih. Rada obišče krmilnice.

PLAVČEK, plavetna sjenica, eurasian blue tit, *Cyanistes caeruleus*

Celoletna vrsta, prebivalka s podrastjo bogatih gozdov, naselij, kulturne krajine. V zimskem času v manjših jatah.

DOLGOREPKA, dugorjepa sjenica, long-tailed tit, *Aegithalos caudatus*

Pogosta celoletna vrsta, poseljuje raznolika območja z veliko grmovja, živih mej. Gnezdo iz mahov, lišajev, pajčevine.

GRILČEK, žutarica, eurpoean serin
Serinus serinus

Gnezdilec tople nižinske kmetijske krajine in naselij. Le redki prezimijo.

ČRNOGLAVKA, crnokapa grmuša, eurasian blackcap, *Sylvia atricapilla*

Pogosta gnezdilka z grmovjem bogatih okolij. Samica ima rjavo perje na temenu glave. Zelo melodično petje.

STRŽEK, palčić, eurasin wren
Troglodytes troglodytes

S kraljičkom najmanjša vrsta ptice. Prepoznaven po privzdignjenem repu. Gnezdo na tleh, med koreninami. Zelo glasen.

TAŠČICA, crvendać, european robin
Erithacus rubecula

Stalnica, ki prebiva v gozdovih, pa tudi naseljih in mozaični kulturni krajini. Poje tudi ponoči, gnezdo uredi na tleh ali na drevesu.

VRBJI KOVAČEK, obični zviždak, common chiffchaff, *Phylloscopus collybita*

Manjša, a pogosta vrsta penice. Prepoznan po ponavljajočem oglašanju (cip-cap). Selivec na kratke razdalje.

KRATKOPRSTI PLEZALČEK, dugokljuni puzavac, short-toed treecreeper, *Certhia brachydactyla*

Celoletna vrsta starih listnatih in mešanih gozdov, sadovnjakov, parkov. Hrano išče v razpokanem lubju.

Kozjanski park oblikovanje, besedilo: Dušan Klenovšek,